

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 402/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ] v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, v mene ktorej koná advokát Mgr. JUDr. Zoltán Perhács, PhD., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 89/2016 a jeho rozsudkom zo 17. októbra 2019, ale aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžk 3/2020 a jeho rozsudkom z 20. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Argumentácia ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 89/2016 a jeho rozsudkom zo 17. októbra 2019, ale aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžk 3/2020 a jeho rozsudkom z 20. mája 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) č. 255 zo 4. novembra 2015 podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) dňom 7. novembra 2015 prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru.

3. Sťažovateľ podal proti personálnemu rozkazu ministra rozklad, ktorý bol rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) č. p. KM-OLVS-140/2015/OPK zo 17. februára 2016 zamietnutý a personálny rozkaz ministra o prepustení sťažovateľa zo služobného pomeru bol potvrdený.

4. Sťažovateľ 18. apríla 2016 podal žalobu o preskúmanie postupu a zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s personálnym rozkazom ministra.

5. Rozsudkom krajského súdu č. k. 1 S 89/2016-86 zo 17. januára 2019 bolo rozhodnutie žalovaného, ako aj personálny rozkaz ministra zrušený a vec bola vrátená žalovanému na ďalšie konanie.

6. Žalovaný podal proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť.

7. Rozsudkom najvyššieho súdu ako kasačného súdu sp. zn. 3 Sžk 16/2019 z 25. júna 2019 bol rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 89/2016-86 zo 17. januára 2019 vo veci samej zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

8. Novým rozsudkom krajského súdu č. k. 1 S 89/2016-163 zo 17. októbra 2019 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť.

9. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžk 3/2020 z 20. mája 2020, ktorý bol právnomu zástupcovi sťažovateľa doručený 10. júna 2020, bola kasačná sťažnosť podaná sťažovateľom zamietnutá.

10. Ťažiskom (jadrom) námietok sťažovateľa, od ktorého sa odvíjajú aj ďalšie námietky súvisiace s porušením označených základných práv, je, že postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu v spojení s postupom a rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa z dôvodu, že zostali bez povšimnutia jeho zásadné námietky.

11. Zásadné námietky sťažovateľa možno zhrnúť takto:

a) správne orgány nevykonali vlastné dokazovanie;

b) na meritórne rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru, ktorým sa zásadným spôsobom zasiahlo do základných práv sťažovateľa, nepostačuje iba formálne prevzatie zápisníc z trestného konania, ale bolo potrebné po takomto prebratí zápisníc vykonať aj výsluchy svedkov kontradiktórnym postupom;

c) podkladom pre administratívne konanie o prepustení zo služobného pomeru ako celok (pre jeho skutkový, právny a personálny záver), teda nielen na jeho začatie, môžu byť aj dôkazné informácie zistené zákonnými postupmi podľa Trestného poriadku. Sťažovateľ

v súvislosti s jeho opakovanou námietkou zásadného skutkového a právneho významu, podľa ktorej správne orgány nevykonali vlastné dokazovanie, zdôrazňuje, že správne orgány boli povinné predvolať aspoň kľúčových svedkov a umožniť tak sťažovateľovi, resp. jeho právnenému zástupcovi prítomnosť na týchto výsluchoch spolu s možnosťou klásť svedkom otázky, čo sa však nestalo. Správne orgány len „zabezpečili“ výpovede z trestného konania, avšak ich nevykonali. Inými slovami, správne konanie vo veci prepustenia zo služobného pomeru nemôže byť podľa názoru sťažovateľa založené v podstate (výlučne) na listinných dôkazoch prebratých z trestného konania tak, ako sa to stalo v prípade sťažovateľa. Išlo o prísne formalistický postup správnych orgánov (ktoré nevykonali ani len kľúčové výsluchy svedkov), v dôsledku čoho došlo k porušeniu označených práv. Treba podčiarknuť a zdôrazniť, že správnym orgánom nič nebránilo, aby v súlade so zásadou rovnosti zbraní a zásadou kontradiktórnosti konania ako inherentných súčastí spravodlivého procesu vypočuli aspoň kľúčových svedkov;

d) sťažovateľovi bolo 13. októbra 2015 doručené uznesenie o vznesení obvinenia. Je z neho zrejmé, že k obsahu zápisnice o výsluchu [REDACTED] (ďalej len [REDACTED]) z 12. októbra 2015, ktorá bola rozhodujúcim podkladom na vydanie rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru, sa sťažovateľ nemohol reálne a účinne (kontradiktórnym spôsobom) vyjadriť a položiť svedkom otázky, a to nielen v trestnom konaní, ale ani v konaní o prepustenie zo služobného pomeru. Nadriadený s personálnou právomocou totiž takýto postup neuplatnil. Inými slovami, nadriadený síce mohol v správnom konaní použiť zápisnice z trestného konania (čo sťažovateľ ani nenamieta), avšak mal svedkov predvolať a umožniť sťažovateľovi klásť im otázky, čo však zjavne neurobil. Rovnako boli závažným spôsobom porušené práva sťažovateľa aj formálnym prebratím zápisnice o výsluchu [REDACTED] (ďalej len [REDACTED]) z 10. októbra 2015 (vykonanom taktiež ešte pred vznesením obvinenia). V správnom konaní neboli vykonané kontradiktórnym spôsobom ani výsluchy ďalších osôb (výsluch [REDACTED] [ďalej len [REDACTED]] z 13. októbra 2015, výsluch [REDACTED] z 13. októbra 2015). Inými slovami, dôkazy zhromaždené v správnom konaní (zápisnice o výsluchu svedkov prebraté z trestného konania) nemožno považovať za prípustné, pretože boli vykonané ešte pred vznesením obvinenia a sťažovateľ nemal možnosť na ne reagovať, resp. klásť svedkom otázky. Prebraté zápisnice o výsluchoch svedkov z trestného konania by boli použiteľné len

za predpokladu, že by boli vykonané po vznesení obvinenia a sťažovateľ by mal možnosť klásť svedkom otázky v trestnom konaní a rovnako aj v správnom konaní. V danom prípade však nebola splnená ani jedna z týchto kumulatívnych zákonných podmienok. Správne orgány v správnom konaní nevykonali výsluchy svedkov, ktoré boli nevyhnutné k zisteniu materiálnej pravdy. Preto možno konštatovať porušenie práva sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru. Článok 6 ods. 3 písm. d) dohovoru neukladá povinnosť predvolať všetkých svedkov, ale jeho cieľom je zabezpečiť rovnosť prostriedkov (Pisano proti Taliansku z 27. júla 2000). Dôkazy musia byť predložené účastníkovi konania a musí mu byť poskytnutá primeraná a dostatočná možnosť spochybniť svedectvo proti nemu a svedka vypočuť. Rozhodnutie orgánov verejnej moci opierajúce sa iba alebo v rozhodujúcej miere o výpoveď svedka, ktorého účastník konania ani raz v priebehu správneho konania ako celku, ale ani v priebehu súdneho konania nemal možnosť vypočúvať alebo dať vypočúvať, je nesprávnym procesným postupom, ktorým bolo účastníkovi konania znemožnené uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru samostatne, ako aj v spojení s čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru.

12. Navyše, osoby, ktoré boli vypočuté v trestnom konaní pred vznesením obvinenia, resp. neboli vypočuté v správnom konaní, vôbec neboli stíhané za podplácanie. Vyplýva z toho, že celé správne konanie bolo založené na ich výpovediach s očividným motívom svedčiť, len aby neboli trestne stíhaní. V tejto súvislosti sťažovateľ žiadal najvyšší súd o aplikáciu rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019. Európsky súd pre ľudské práva okrem iného konštatoval, že tvrdením sťažovateľa o nedôveryhodnosti výpovede pre výhody, ktoré svedok získal, sa osobitne zaoberal iba odvolací súd, ktorý ho posúdil len z hľadiska výhod získaných v trestnom konaní proti sťažovateľovi, avšak nezaoberal sa prípadnými výhodami získanými týmto svedkom v inom trestnom konaní, v ktorom vystupoval ako obvinený z vraždy. Podľa ESLP sa konajúce súdy nevenovali ani skutočnosti, že tento usvedčujúci dôkaz pochádzal od osoby, ktorá bola sama zapletená v danom trestnom čine.

13. V prípade sťažovateľa dokonca „kľúčoví“ svedkovia neboli ani len vyšetrovaní, resp. za podplácanie trestne vôbec stíhaní.

14. Tieto námietky sťažovateľa krajský súd vo svojom rozsudku pominul, čím vytvoril stav, keď jeho „závery“ nemožno riadne preskúmať. Na tieto námietky neprihliadol ani najvyšší súd, čo podľa názoru sťažovateľa zakladá porušenie jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru.

15. Postup všeobecných súdov bol prísne formalistický, lebo sťažovateľove zásadné námietky a argumentáciu ponechali úplne bez povšimnutia a ani len okrajovo neuviedli, prečo ich nepovažovali za právne významné.

16. Napokon sťažovateľ uvádza, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

17. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 a článku 6 ods. 3 písm. d) dohovoru postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky... pod sp. zn. 3Sžk/3/2020 zo dňa 20.05.2020 v spojení s postupom a rozhodnutím – rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1S/89/2016-163 zo dňa 17.10.2019 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky... sp. zn. 3Sžk/3/2020 zo dňa 20.05.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1S/89/2016-163 zo dňa 17.10.2019 sa zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume [REDAKOVANÉ] (slovom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]), ktoré sú povinní Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave vyplatiť sťažovateľovi spoločne a nerozdielne a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] priznáva trovy právneho zastúpenia, ktorú sú Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave povinní vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Skutkový stav veci

18. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžk 3/2020 z 20. mája 2020 vyplýva, že ním bola zamietnutá kasačná sťažnosť podaná sťažovateľom proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 158/2019-163 zo 17. októbra 2019. Rozsudok bol právnenému zástupcovi sťažovateľa (totožnému s jeho právnym zástupcom v konaní vedenom ústavným súdom) doručený podľa dátumovej pečiatky 10. júna 2020.

19. Podľa konštatovania najvyššieho súdu skutková podstata zakladajúca dôvod na prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru spočívala v tom, že sťažovateľ 4. marca 2015 počas výkonu služby v dobe od 18.30 h do 5. marca 2015 do 6.30 h ako člen hliadky a súčasne vodič cestného vozidla s veliteľom hliadky [REDAKOVANÉ] v čase okolo 20.30 h v meste Nové Zámky na židovskom cintoríne iniciovali stretnutie s [REDAKOVANÉ]. Od uvedených osôb spoločne vyžiadali úplatok v sume [REDAKOVANÉ] za to, že nebudú postupovať v súlade so zákonom vo veci krádeže vlámaním do garáže na [REDAKOVANÉ] z 1. marca 2015, o ktorej zistili, že sa jej dopustili [REDAKOVANÉ] spolu s [REDAKOVANÉ]. Pre účely prevzatia úplatku si dohodli stretnutie pri odpočívadle na [REDAKOVANÉ] 4. marca 2015 o 24.00 h. K stretnutiu na dohodnutom mieste došlo až 5. marca 2015 o 00.30 h. Po stretnutí na [REDAKOVANÉ] odviezli [REDAKOVANÉ] na parkovisko zimného štadióna v [REDAKOVANÉ], kde ako úplatok od neho prijali finančnú hotovosť vo výške [REDAKOVANÉ] a po prijatí úplatku spálili fotografie, o ktorých tvrdili, že sú jediným usvedčujúcim dôkazom o krádeži. Po spálení fotografií poučili [REDAKOVANÉ], že ak by bol niektorý z nich predvolaný v tejto trestnej veci na výsluch, nemajú sa priznať ku krádeži, keďže už neexistujú žiadne dôkazy. Uvedeným konaním si príslušníci Policajného zboru nesplnili povinnosť vyplývajúcu z ich právomoci, konali v rozpore s § 2 ods. 1 písm. a) a b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a súčasne porušili povinnosti policajta uvedené v § 48 ods. 3 písm. a) zákona č. 73/1998 Z. z., keďže zmarili v tom čase existujúce dôkazy a bránili v získaní ďalších dôkazov, pričom takýmto konaním zabezpečili uvedeným osobám neoprávnený prospech spočívajúci vo vyhnutí sa trestnému stíhaniu a za takéto konanie prijali ako úplatok finančnú hotovosť vo výške [REDAKOVANÉ]

20. Podľa ďalšieho konštatovania najvyššieho súdu krajský súd z obsahu personálneho rozkazu ministra zistil, že sú v ňom priamo vymenované dôkazy, ktoré zabezpečil žalovaný v konaní vlastnou činnosťou, ale aj to, aké ďalšie písomnosti boli do konania zabezpečené (pričom hlavné vymenoval a zvyšné zahrnul pod označenie „ďalší dokumentačný materiál“). Protiprávne konanie sťažovateľa považoval za preukázané na základe objektívnych dôkazov, čím bola naplnená skutková podstata § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy spočívalo v tom, že sťažovateľ nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom Policajného zboru, neriadil sa zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených a svoje sily nevynaložil na ochranu základných práv a slobôd, keď v rozpore so zákonom a zneužívajúc svoje služobné postavenie neoprávnene získal pre seba peňažnú sumu, na ktorú nemal právny nárok. Krajský súd sa ďalej stotožnil s názorom orgánov verejnej správy, ktoré považovali za rozhodujúce dôkazy spočívajúce vo výpovediach dvoch priamych svedkov, ktorí bezprostredne videli protiprávne konanie sťažovateľa a jeho kolegu (žiadanie a prijímanie úplatku). Jeden z nich stotožnil deň protiprávneho konania sťažovateľa a obaja jednoznačne potvrdili číslo služobného motorového vozidla, pričom zistený skutkový stav podporili aj výpovede dvoch nepriamych svedkov. Sťažovateľ nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by spochybnil skutkový stav vychádzajúci z už uvedených výpovedí. Vzájomnú zhodu, resp. bezrozpornosť a hodnovernosť týchto výpovedí potvrdil aj rozsudok Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pobočka Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. BB-4T 12/2017 z 2. októbra 2017. Krajský súd ďalej odmietol tvrdenie, že nezákonnosť personálneho rozkazu ministra a rozhodnutie žalovaného je založené na tom, že špecializovaný súd doplnil dokazovanie o výsluch ďalších svedkov, pričom konštatoval, že v prejednáwanej veci boli dané zákonné dôvody na prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru policajta v okamihu jeho prepustenia, pričom tieto nie sú a ani neboli závislé od výsledku trestného konania, keďže porušenie služobnej prísahy, resp. služobnej povinnosti nemusí nutne dosahovať intenzitu trestného činu. Tieto zákonné dôvody sú dané bez ohľadu na možný budúci výsledok trestného konania, ktoré nemá vplyv na priebeh personálneho konania (a to aj podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, v zmysle ktorej sankciu za porušenie

služobnej prísahy a služobnej povinnosti nie je možné stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou). Napokon krajský súd konštatoval, že nadriadený sťažovateľ a v rámci konania na základe vlastného šetrenia zabezpečil dôkazy v súlade s právnymi predpismi zákonným spôsobom a pri ich zabezpečovaní a hodnotení vychádzal z ustanovení § 233 a § 238 zákona č. 73/1998 Z. z., pričom posúdil všetky rozhodné okolnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech sťažovateľa alebo v jeho neprospech. Po vyhodnotení správne konštatoval protiprávne konanie sťažovateľa, ktoré je nezlučiteľné s postavením príslušníka Policajného zboru. Podľa presvedčenia krajského súdu personálny rozkaz ministra bol vydaný v súlade s ustanovením § 241 zákona č. 73/1998 Z. z. a disponoval všetkými vyžadovanými formálnymi i obsahovými náležitosťami. Zároveň personálny rozkaz bol dostatočne odôvodnený a žalovaný sa vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa uvedenými v rozklade.

21. Napokon najvyšší súd konštatuje obsah kasačnej sťažnosti podanej sťažovateľom, v ktorej je obsiahnutá argumentácia v podstate totožná s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v ústavnej sťažnosti.

22. Podľa názoru najvyššieho súdu námietky vo vzťahu k nevykonaniu vlastného dokazovania a nezabezpečenia kontradiktórnych výsluchov sťažovateľ prvýkrát zdôraznil až vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaného voči pôvodnému rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 89/2016-86 zo 17. januára 2019, ktorý bol rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžk 16/2019 z 25. júna 2019 zrušený a vrátený krajskému súdu na ďalšie konanie.

23. Treba však uviesť, že ani v prípade včasnosti vznesených námietok by tieto neobstáli, keďže zo spisového materiálu, ale aj z rozsudku krajského súdu, s ktorým sa najvyšší súd v plnej miere stotožňuje, je zrejmé, že nadriadený sťažovateľ a v konaní zabezpečil dostatočné dôkazy, a to tak z hľadiska ich obsahu, ako aj rozsahu v súlade s právnymi predpismi na základe vlastného šetrenia, zákonným spôsobom a pri ich zabezpečovaní a hodnotení postupoval tak, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav veci. Posudzoval pritom všetky rozhodné okolnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech sťažovateľa. Za kľúčové považoval výpovede dvoch priamych svedkov podporené výpovedami dvoch nepriamych svedkov, ktoré v správnom konaní vykonal ako

listinné dôkazy. K týmto dôkazom, ako aj k celému spisovému materiálu (vrátane návrhu na rozhodnutie) mal sťažovateľ možnosť vyjadriť sa, predložiť svoje námietky, resp. pripomienky, prípadne uplatniť svoje návrhy a dôkazy. Materiál mu bol predložený až 22. mája 2015 (t. j. až 9 dní potom, ako mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia) a možnosť vyjadriť sa mal do 23. mája 2015 do 14.00 h. V tejto lehote sťažovateľ doručil nadriadenému fotokópiu sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: SKIS-95/OISZ-V-2015, o ktorej uviedol, že je súčasne jeho vyjadrením vo veci prepúšťacieho konania. Týmto vyjadrením sa nadriadený zaoberal, pričom ho však v zmysle úradného záznamu z 23. októbra 2015 vyhodnotil ako irelevantné vzhľadom na skutočnosť, že sa viaže na trestné konanie, hoci predmetom prejednávanej veci bolo konanie týkajúce sa služobného pomeru.

24. Najvyšší súd sa ďalej nestotožnil s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej postup krajského súdu bol len formalistický. V skutočnosti sa krajský súd zaoberal všetkými relevantnými námietkami, a to aj s prihliadnutím na závery rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžk 16/2019, keď in concreto posudzoval, či orgány verejnej správy vykonali dostatočné dokazovanie, či riadne vyhodnotili dôkazy jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti a či dôkazy boli dostatočné na vyvodenie záveru o existencii zákonného dôvodu na prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru. Krajský súd sa s námietkami dostatočne vysporiadal, svoje úvahy racionálne odôvodnil, vyvodil správne právne závery a neponechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by bolo relevantné pre posúdenie veci.

25. Pokiaľ ide o sťažovateľovu námietku neprípustnosti dôkazov v správnom konaní, keďže boli vykonané v trestnom konaní, ako aj námietku, že osoby vypočuté v trestnom konaní neboli vôbec stíhané za podplácanie, najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie svojho rozsudku sp. zn. 3 Sžk 16/2019, v ktorom dostatočne ozrejmil, že v správnom konaní o prepustenie policajta zo služobného pomeru možno použiť ako listinné dôkazy tiež výpovede svedkov z vyšetrovacieho spisu, a to predtým, než došlo k právoplatnému odsúdeniu pre trestný čin, prípadne oslobodeniu spod obžaloby.

26. Napokon najvyšší súd zistil, že jeho uznesením sp. zn. 2 To 1/2018 z 26. februára 2019 bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2017 z 2. októbra 2017 zamietnuté.

27. Najvyšší súd v závere konštatuje, že prepustenie policajta zo služobného pomeru pre porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. nie je disciplinárnym opatrením v zmysle § 53 zákona č. 73/1998 Z. z. Nevzniká tu konflikt so zásadou ne bis in idem. To umožňuje, aby konania prebiehali na sebe nezávisle a dôkazy z trestného konania mohli byť použité aj v administratívnom konaní.

III.

Relevantná právna úprava

28. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

29. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

30. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

31. Na prerokovanie tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru smeruje proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 89/2016 a jeho rozsudku zo 17. októbra 2019, nie je daná právomoc ústavného súdu.

32. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

33. Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 89/2016 zo 17. októbra 2019 bola prípustná kasačná sťažnosť ako opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa vo vzťahu k rozsudku krajského súdu mal najvyšší súd v rámci kasačného konania. Tým je zároveň vylúčená v uvedenom rozsahu právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ právo podať proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť ako opravný prostriedok aj využil.

34. Odlišná je situácia vo vzťahu k zvyšnej časti ústavnej sťažnosti. Túto treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

35. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

36. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

37. Jadrom podanej ústavnej sťažnosti sú štyri námietky podrobne uvedené v bode 11, ako aj ďalšia námietka v bode 12. Ich podstatu možno vyjadriť tak, že správne orgány rozhodli bez vykonania dokazovania osobnými výsluchmi svedkov, na výpovediach ktorých založili svoje závery o naplnení zákonných podmienok pre prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru. Podľa názoru sťažovateľa tým hrubo zasiahli do jeho práv vyplývajúcich z čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, keďže priamo popreli princíp kontradiktórnosti konania vyžadujúci, aby mal sťažovateľ možnosť klásť svedkom otázky a vyjadrovať sa k ich výpovediam. Uvedené ustanovenie dohovoru vylučuje, aby osobné výpovede svedkov boli nahradené prečítaním ich výpovedí realizovaných bez účasti sťažovateľa a bez možnosti jeho ingerencie pri týchto výsluchoch. Pritom tieto osoby za podplácanie vôbec trestne stíhané neboli.

38. Ústavný súd považuje za rozhodujúce konštatovanie najvyššieho súdu, podľa ktorého námietky vo vzťahu k nevykonaniu vlastného dokazovania a nezabezpečenia kontradiktórnych výsluchov sťažovateľ prvýkrát zdôraznil až vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaného voči pôvodnému rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 89/2016-86 zo 17. januára 2019, nie teda v rámci samotného správneho konania. To podľa najvyššieho

súdu znamená, že tieto námietky (tvoriace aj jadro ústavnej sťažnosti tak, ako sú uvedené v bode 11, pozn.) uplatnil sťažovateľ oneskorene (až vo fáze súdneho prieskumného konania v rámci správneho súdnictva). Nič na tom nemení skutočnosť, že najvyšší súd aj napriek tomuto konštatovaniu sa zaoberal aj vecnou podstatou týchto (podľa neho) oneskorene uplatnených námietok (pozri v bode 23 a ďalšie).

39. Ďalej treba považovať za významné, že sťažovateľ už uvedený záver najvyššieho súdu o oneskorenosti jeho rozhodujúcich námietok v podanej ústavnej sťažnosti nijako nenapáda (tento záver najvyššieho súdu nie je v ústavnej sťažnosti ani len spomenutý). Ústavný súd preto vychádza z toho, že záver najvyššieho súdu o oneskorenosti námietok sťažovateľa treba považovať medzi účastníkmi konania za nesporný. Za tohto stavu je zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ktorá sa opiera o nesporne oneskorene uplatnené námietky, čo je celkom zrejmé a nespochybniteľné.

40. Dosiaľ uvedené podľa názoru ústavného súdu plne a bez ďalšieho postačuje na odmietnutie zvyšnej časti ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

41. Keďže najvyšší súd sa aj napriek záveru o oneskorenosti námietok sťažovateľa uvedených v bode 11 predsa len nimi aj vecne (meritórne) zaoberal, vzhľadom na principiálnu povahu problematiky aj ústavný súd považuje za možné sa týmito námietkami sťažovateľa tiež zaoberať.

42. Argumentácia sťažovateľa je vlastne založená na implicitnej téze, podľa ktorej správne konanie o jeho prepustenie zo služobného pomeru policajta treba považovať vo svojej podstate za konanie o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený, a to v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inými slovami, sťažovateľ považuje správne konanie vedené proti nemu za trestné konanie v zmysle čl. 6 dohovoru. Hoci to takto sťažovateľ explicitne v podanej ústavnej sťažnosti netvrdí, celkom nepochybné vyplýva tento jeho právny názor zo skutočnosti, že podľa neho došlo k porušeniu jeho práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru (každý, kto je obvinený z trestného činu, má minimálne právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu). Citované

ustanovenie dohovoru, vyslovenie porušenia ktorého sťažovateľ požaduje, sa explicitne vzťahuje na toho, kto je obvinený z trestného činu. Sťažovateľ je teda toho presvedčenia, že konanie a rozhodovanie vo veci jeho prepustenia zo služobného pomeru policajta je v zmysle dohovoru trestným konaním, a vydaný personálny rozkaz má preto povahu odsudzujúceho rozsudku v rámci trestného konania.

43. Z doterajšej rozhodovacej praxe ESLP možno vyvodiť, že výklad pojmu „akýkoľvek trestný čin, z ktorého je obvinený“, ktorý je uvedený v čl. 6 ods. 1 dohovoru, má autonómny obsah nezávislý od toho, ako je pojem trestného činu, resp. obvinenia definovaný v domácom práve. Z veci Engel proti Holandsku z 8. júna 1976 vyplýva test skúmajúci tri kritériá umožňujúce posúdiť, či ide alebo nejde o trestné konanie v zmysle čl. 6 dohovoru. Prvé kritérium vychádza z toho, že ak je určité konanie považované za trestné konanie v zmysle domáceho práva, potom bez ďalšieho ide o trestné konanie aj v zmysle čl. 6 dohovoru. Druhé kritérium skúma, či subjektom konania môže byť každý (ako je to typické pre správne priestupky a iné správne delikty) alebo či subjektom deliktu môže byť iba určitý obmedzený okruh osôb (napr. vojaci, väzni, príslušníci slobodného povolania atď.), ako je to typické pre disciplinárne delikty. Napokon tretím kritériom je prísnosť sankcie, a to z hľadiska jej druhu a výmery. Sankcia odňatia slobody zásadne kvalifikuje čin ako trestný, ibaže by išlo o celkom krátke, najviac niekoľko dní trvajúce sankcie vykonávané v osobitných podmienkach (napr. u vojakov).

44. Hoci podľa názoru najvyššieho súdu prepustenie policajta zo služobného pomeru pre porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom nie je disciplinárnym opatrením (disciplinárne opatrenie je z hľadiska systematiky zákona č. 73/1998 Z. z. osobitným druhom sankcie odlišnej od prepustenia policajta zo služobného pomeru), podľa názoru ústavného súdu prepustenie policajta zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. je vzhľadom na sledovaný cieľ obdobné ako disciplinárne opatrenie podľa § 53 tohto zákona.

45. Pre kvalifikáciu disciplinárnych deliktov ako „trestných“ činov v zmysle čl. 6 dohovoru je rozhodujúcim kritériom prísnosť sankcie. Prakticky ide iba o prípady, kde

sankciou je odňatie slobody, aj to len v nie celkom krátkej výmere. Takáto sankcia prichádza prakticky do úvahy len u vojakov, prípadne len u príslušníkov iných ozbrojených zborov a za určitých osobitných okolností u odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody (Engel proti Holandsku, Campbell a Fell proti Spojenému kráľovstvu).

46. Vzhľadom na uvedené úvahy možno dospieť k záveru, že prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru a konanie o jeho prepustení nemožno považovať za trestné konanie v zmysle čl. 6 dohovoru, čo rovnako zakladá zjavnú neopodstatnenosť námietok sťažovateľa uvedených v bode 11.

47. Sťažovateľ ďalej namietal, že osoby svedčiace proti nemu v trestnom konaní pred vznesením obvinenia neboli vypočuté v správnom konaní a neboli napokon ani za podplácanie vôbec stíhané. Má to znamenať, že ich výpovede boli očividne motivované tým, aby ony samé trestne stíhané neboli. Sťažovateľ sa v tejto súvislosti dovoľával aplikácie rozsudku ESĽP vo veci Adamčo proti Slovenskej republike. Toto rozhodnutie vysvetľuje kritériá, na základe ktorých treba hodnotiť výpovede takýchto zvýhodnených svedkov (pozri bod 12).

48. Najvyšší súd k tejto námietke uviedol, že už vo svojom skoršom zrušujúcom rozsudku sp. zn. 3 Sžk 16/2019 dostatočne ozrejmil, že v správnom konaní o prepustenie policajta zo služobného pomeru možno použiť ako listinné dôkazy aj výpovede svedkov z vyšetrovacieho spisu, a to aj pred právoplatným odsúdením pre trestný čin, resp. pred právoplatným oslobodením spod obžaloby (pozri bod 25).

49. Ústavný súd v uvedenej súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že judikatúra ESĽP, ktorej sa sťažovateľ dovoľáva, sa týka trestných vecí v zmysle čl. 6 dohovoru, čo vylučuje bez ďalšieho jej aplikáciu na daný prípad.

50. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu